

Usnesení Nejvyššího soudu ze dne 20.07.2016, sp. zn. 3 Tdo 813/2016, ECLI:CZ:NS:2016:3.TDO.813.2016.1

Číslo: 46/2016

Právní věta: Jestliže si obviněný krádeží opatřil platební prostředek (nepřenosnou platební kartu), dokonání přečinu neoprávněného opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku nebrání okolnost, že odcizený platební prostředek byl chráněn před zneužitím neoprávněnými osobami, např. tzv. PIN kódem, který obviněný neznal.

Soud: Nejvyšší soud

Datum rozhodnutí: 20.07.2016

Spisová značka: 3 Tdo 813/2016

Číslo rozhodnutí: 46

Číslo sešitu: 9

Typ rozhodnutí: Usnesení

Hesla: Neoprávněné opatření, padělání a pozměnění platebního prostředku

Předpisy: § 234 odst. 1 tr. zákoníku

Druh: Rozhodnutí ve věcech trestních

Sbírkový text rozhodnutí:

Nejvyšší soud odmítl dovolání, které podal obviněný P. L. proti usnesení Krajského soudu v Ostravě – pobočka v Olomouci ze dne 2. 2. 2015, sp. zn. 2 To 17/2015, jako soudu odvolacího v trestní věci vedené u Okresního soudu v Šumperku pod sp. zn. 2 T 223/2014.

I.

Dosavadní průběh řízení

1. Rozsudkem Okresního soudu v Šumperku ze dne 10. 12. 2014, sp. zn. 2 T 223/2014, byl obviněný P. L. uznán vinným ze spáchání [ad 1)] přečinu krádeže podle § 205 odst. 1 písm. d) tr. zákoníku a přečinu neoprávněného opatření platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku, [ad 2)] přečinu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1 tr. zákoníku, [ad 3)] přečinu porušování domovní svobody podle § 178 odst. 1, 2 tr. zákoníku a přečinu nebezpečného vyhrožování podle § 353 odst. 1, 2 písm. c) tr. zákoníku, [ad 4)] přečinu vydírání podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku a [ad 5)] přečinu výtržnictví podle § 358 odst. 1, odst. 2 písm. a) tr. zákoníku a přečinu poškození cizí věci podle § 228 odst. 1 tr. zákoníku. Za to byl podle § 175 odst. 1 tr. zákoníku, § 43 odst. 1 tr. zákoníku odsouzen k úhrnnému nepodmíněnému trestu odnětí svobody v trvání dvou roků, pro jehož výkon byl podle § 56 odst. 2 písm. c) tr. zákoníku zařazen do věznice s ostrahou. Podle § 228 odst. 1 tr. ř. byla obviněnému uložena povinnost zaplatit na náhradě škody poškozenému M. B., bytem R., N. S., částku 3 000 Kč a poškozenému V. H., bytem K., částku 15 000 Kč. Podle § 229 odst. 1 tr. ř. byla

poškozená B. P., bytem K., odkázána s nárokem na náhradu škody na občanskoprávní řízení.

2. O odvolání obviněného proti předmětnému rozsudku rozhodl ve druhém stupni Krajský soud v Ostravě – pobočka v Olomouci, usnesením ze dne 2. 2. 2015, sp. zn. 2 To 17/2015, jímž je podle § 256 tr. ř. jako nedůvodné zamítl.

II.

Dovolání a vyjádření k němu

3. Shora citované rozhodnutí odvolacího soudu napadl obviněný dovoláním, v němž uplatnil dovolací důvody uvedené v § 265b odst. 1 písm. g) a l) tr. ř. Namítl, že nalézací soud neprovedl výslechy svědků, kteří by potvrdili, že se v daný čas nevyskytoval v K. Rovněž soud nezkoumal věrohodnost svědkyně P. a svědka H. Ve vztahu ke skutku pod bodem 1) vytkl nezpůsobilost platební karty ke zneužití. Proti skutku pod bodem 2) namítl, že je objektivně vyloučeno jeho spáchání, když se s V. H. normálně stýkal a ten pro něj prováděl služby za úplatu. Spáchání skutku pod bodem 3) je vyloučeno, jelikož v domě žil se svojí matkou s jejím výslovným souhlasem. Vedl s ní normální domácnost a podílel se na úhradě společných potřeb včetně nákupů potravin. Celá událost byla matkou zveličena, což mohou dosvědčit osoby, které byly přítomny. Ke skutku pod bodem 4) obviněný uvedl, že se jej vůbec nedopustil. Skutek pod bodem 5) pak nebyl spolehlivě prokázán, přičemž nebyla vůbec pořízena adekvátní fotodokumentace. Za přečin krádeže podle bodu 1) mu mohl být uložen mírnější trest a ve zbytku měl být podle svého názoru odvolacím soudem obžaloby zproštěn. V postupu soudů spatřuje obviněný zcela extrémní rozpor mezi skutkovými zjištěními a provedenými důkazy. K dovolacímu důvodu podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. obviněný uvedl, že rozhodnutí odvolacího soudu bylo vydáno, aniž byly splněny procesní podmínky pro takové rozhodnutí. Odvolací soud nepřezkoumal napadené rozhodnutí soudu prvního stupně z hlediska vytýkaných vad a nevypořádal se s odvolacími námitkami. Jeho rozhodnutí je podle dovolatele prakticky nepřezkoumatelné. Obviněný proto navrhl, aby Nejvyšší soud zrušil usnesení Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci ze dne 2. 2. 2015, č. j. 2 To 17/2015-499, a přikázal věc k novému projednání a rozhodnutí.

4. Opis dovolání obviněného byl samosoudkyní soudu prvního stupně za podmínek § 265h odst. 2 tr. ř. zaslán k vyjádření nejvyššímu státnímu zástupci. Státní zástupkyně činná u Nejvyššího státního zastupitelství (dále jen „státní zástupkyně“) k dovolání uvedla, že deklarovanému dovolacímu důvodu odpovídala jediná námitka dovolatele spočívající v názoru, že odcizením platební karty České spořitelny, a. s., společně s peněženkou poškozeného se nemohl dopustit přečinu neoprávněného opatření platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku, neboť technické parametry platební karty samy o sobě vylučovaly její zneužití. K tomu státní zástupkyně uvedla, že ve výpovědi poškozeného bylo zaznamenáno, že kartu po odcizení zablokoval, aby zabránil jejímu zneužití. Z titulu právní kvalifikace je irelevantní, že zabezpečení banky je takového charakteru, že platební kartu lze hůře zneužít. Ostatní dovolací námitky směřovaly podle státní zástupkyně proti skutkovým zjištěním soudů, a stály proto mimo rámec zákonného dovolacího důvodu. Ve věci pak není dán ani obviněným namítaný extrémní rozpor mezi provedenými důkazy a učiněnými skutkovými zjištěními, když obviněný navíc nevznesl žádný argument, který by takový závěr mohl odůvodnit. Pokud soudy k návrhu obviněného neprovedly některé důkazy, vysvětlily řádně svůj postup, neboť vysvětlily, že navrhované důkazy buď vůbec nesouvisí s projednávanou věcí, případně skutečností, které jimi měly být prokázány nebo vyvráceny, již byly s potřebnou mírou jistoty v řízení vyřešeny. Státní zástupkyně proto navrhla, aby Nejvyšší soud dovolání obviněného podle § 265i odst. 1 písm. b) tr. ř. odmítl.

III.

Přípustnost dovolání

5. Obviněný P. L. je podle § 265d odst. 1 písm. b) tr. ř. osobou oprávněnou k podání dovolání pro nesprávnost výroku rozhodnutí soudu, který se ho bezprostředně dotýká. Dovolání bylo podáno v

zákoně dvouměsíční dovolací lhůtě (§ 265e odst. 1 tr. ř.), prostřednictvím obhájce (§ 265d odst. 2 věta první tr. ř.) a současně splňuje formální a obsahové náležitosti předpokládané v § 265f odst. 1 tr. ř.

6. Nejvyšší soud jako soud dovolací (§ 265c tr. ř.) zkoumal, zda v předmětné věci jsou splněny podmínky přípustnosti dovolání podle § 265a tr. ř. Shledal, že dovolání je přípustné podle § 265a odst. 1, odst. 2 písm. h) tr. ř., neboť napadá pravomocné rozhodnutí soudu druhého stupně, jímž byl zamítnut řádný opravný prostředek (odvolání) proti rozsudku uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) tr. ř., kterým byl obviněný uznán vinným a byl mu uložen trest.

7. Poněvadž dovolání lze podat jen z důvodů uvedených v § 265b tr. ř., bylo dále zapotřebí posoudit, zda konkrétní důvody, o které obviněný dovolání opírá, lze podřadit pod dovolací důvody podle § 265b odst. 1 písm. g), l) tr. ř., na které je v dovolání odkazováno. Toto zjištění má zásadní význam z hlediska splnění podmínek pro provedení přezkumu napadeného rozhodnutí dovolacím soudem (srov. § 265i odst. 1, 3 tr. ř.).

8. Dovolací důvod podle § 265b odst. 1 písm. l) tr. ř. spočívá v tom, že bylo rozhodnuto o zamítnutí nebo odmítnutí řádného opravného prostředku proti rozsudku nebo usnesení uvedenému v § 265a odst. 2 písm. a) až g) tr. ř., aniž byly splněny procesní podmínky stanovené zákonem pro takové rozhodnutí nebo přestože byl v řízení mu předcházejícím dán důvod dovolání uvedený v § 265b odst. 1 písm. a) až k) tr. ř. Z argumentace dovolatele plyne, že podle jeho přesvědčení byl v řízení předcházejícím napadenému rozhodnutí dán důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř.

9. Důvod dovolání podle § 265b odst. 1 písm. g) tr. ř. je dán v případech, kdy rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení skutku nebo jiném nesprávném hmotněprávním posouzení. Uvedenou formulací zákon vyjadřuje, že dovolání je určeno k nápravě právních vad rozhodnutí ve věci samé, pokud tyto vady spočívají v právním posouzení skutku nebo jiných skutečností podle norem hmotného práva, nikoliv z hlediska procesních předpisů. To znamená, že s poukazem na uvedený dovolací důvod se není možné domáhat přezkoumání skutkových zjištění, na nichž je napadené rozhodnutí založeno. Soudy zjištěný skutkový stav věci, kterým je dovolací soud vázán, je při rozhodování o dovolání hodnocen pouze z toho hlediska, zda skutek nebo jiná okolnost skutkové povahy byly správně právně posouzeny, tj. zda jsou právně kvalifikovány v souladu s příslušnými ustanoveními hmotného práva. Na podkladě tohoto dovolacího důvodu proto nelze hodnotit správnost a úplnost skutkového stavu ve smyslu § 2 odst. 5, 6 tr. ř. Dovolací soud přitom musí vycházet ze skutkového stavu tak, jak byl zjištěn v průběhu trestního řízení a jak je vyjádřen především ve výroku odsuzujícího rozsudku a rozveden v jeho odůvodnění, a je povinen zjistit, zda je právní posouzení skutku v souladu s vyjádřením způsobu jednání v příslušné skutkové podstatě trestného činu s ohledem na zjištěný skutkový stav. Těžiště dokazování je totiž v řízení před soudem prvního stupně a jeho skutkové závěry může doplňovat, popřípadě korigovat jen soud druhého stupně v řízení o řádném opravném prostředku (§ 259 odst. 3 tr. ř., § 263 odst. 6, 7 tr. ř.). Tím je naplněno základní právo obviněného dosáhnout přezkoumání věci ve dvoustupňovém řízení ve smyslu čl. 13 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod (dále jen „Úmluva“) a čl. 2 odst. 1 Protokolu č. 7 k Úmluvě. Dovolací soud není obecnou třetí instancí zaměřenou na přezkoumání všech rozhodnutí soudů druhého stupně a samotnou správnost a úplnost skutkových zjištění nemůže posuzovat už jen z toho důvodu, že není oprávněn bez dalšího přehodnocovat provedené důkazy, aniž by je mohl podle zásad ústnosti a bezprostřednosti v řízení o dovolání sám provádět (srov. omezený rozsah dokazování v dovolacím řízení podle § 265r odst. 7 tr. ř.). Pokud by zákonodárce zamýšlel povolat Nejvyšší soud jako třetí stupeň plného přezkumu, nepředepisoval by (taxativně) velmi úzké vymezení dovolacích důvodů (k tomu viz např. usnesení Ústavního soudu ze dne 27. 5. 2004, sp. zn. [IV. ÚS 73/03](#)).

10. Tento závěr učinil Nejvyšší soud při znalosti právního názoru vyjádřeného v konstantní

judikatuře Ústavního soudu, podle něhož - s ohledem na právo obviněného na spravedlivý proces - je nutno o relevanci námitek proti skutkovým zjištěním uvažovat i v dovolacím řízení v těch případech, kdy je dán extrémní rozpor mezi skutkovým stavem věci v soudu dovozené podobě a provedenými důkazy (k tomu např. nálezy Ústavního soudu ve věcech sp. zn. [I. ÚS 4/04](#) nebo sp. zn. [III. ÚS 3136/09](#)). Extrémní rozpor je ovšem dán tehdy, jestliže zásadní skutková zjištění v rozhodnutí zcela chybí vzhledem k absenci příslušných důkazů, nebo zjevně nemají žádnou vazbu na soudem deklarovaný obsah provedeního dokazování, či jsou dokonce opakem toho, co bylo skutečným obsahem dokazování.

IV.

Důvodnost dovolání

11. Takovými vadami však napadená rozhodnutí Krajského soudu v Ostravě, pobočka v Olomouci, ani Okresního soudu v Šumperku netrpěla. Soud prvního stupně se ve svém rozsudku s provedenými důkazy vypořádal jak jednotlivě, tak i ve vzájemných souvislostech. Přitom vyhodnotil jejich obsah a zároveň podrobně vyložil a odůvodnil (§ 125 odst. 1 tr. ř.), jaké skutečnosti vzal za prokázané. Odvolací soud se pak po provedeném přezkumu (§ 254 odst. 1 tr. ř.) podrobně, logicky a přesvědčivě vypořádal s odvolacími námitkami obviněného. Nelze říci, že by byl v projednávaném případě skutkový stav věci zjišťován povrchně, anebo že by byl výsledek řízení toliko projevem nepřipustné soudní libovůle. Nálezací soud také zdůvodnil, proč nepovažoval za potřebné vyhovět návrhům obviněného na výslech dalších osob, toto zdůvodnění vyplynulo ze zjištěné důkazní situace, vylučující důvodné pochybnosti o skutkovém stavu věci, zjištěném na podkladě důkazů před soudem provedených. Z těchto důvodů již vůbec nemohl být shledán tzv. extrémní rozpor mezi skutkovým stavem a obsahem provedených důkazů.

12. Dovolací argumentace obviněného v této části toliko zpochybňovala zjištěný skutkový stav věci, prezentovala vlastní pohled obviněného na hodnocení důkazů, proto se zcela mýjela s uplatněným dovolacím důvodem, jak vyloženo shora.

13. Jediná relevantně uplatněná dovolací námitka v rámci deklarovaného dovolacího důvodu byla, že pokud odcizená platební karta České spořitelny, a. s., nebyla způsobilá k použití, nemohl se obviněný dopustit přečinu neoprávněného opatření platebního prostředku podle § 234 odst. 1 tr. zákoníku.

14. Taková námitka je však zcela lichá. Není pochyb, že obviněný si krádeží opatřil platební prostředek, jímž byla platební karta shora jmenovaného peněžního ústavu. Tato platební karta byla platná, v rukou oprávněného držitele způsobilá k použití jako platební prostředek či k výběru peněz. Je logické, že platební prostředky musí být chráněny před zneužitím neoprávněnými osobami blokovacím mechanismem, jehož aktivace ovšem závisí na včasnosti zjištění jejich ztráty oprávněným držitelem. Při časové prodlevě nic nebrání v použití karty k platbě, to ani při neznalosti tzv. PIN kódu, neboť v řadě případů není jeho udání nezbytně nutné. Proto možnost ochrany před zneužitím nemůže bránit v naplnění skutkové podstaty shora uvedeného přečinu.

15. Vzhledem k tomu, že relevantně uplatněné dovolací námitky obviněného nebyly shledány opodstatněnými, Nejvyšší soud podané dovolání podle § 265i odst. 1 písm. e) tr. ř. odmítl jako zjevně neopodstatněné.